

Stanovisko Národnej banky Slovenska

k oprávneniu sporiteľa určiť deň svojho prestupu z dôchodkového fondu do iného dôchodkového fondu spravovaného tou istou dôchodkovou správcovskou spoločnosťou podľa právnej úpravy účinnej od 1. januára 2015

Dňa 5. júna 2014 schválila Národná rada Slovenskej republiky zákon č. 183/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 183/2014 Z. z.“).

V tejto súvislosti a s cieľom zabezpečiť jednotný postup dôchodkových správcovských spoločností pri interpretácii a výkone ustanovení zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z. (ďalej len „zákon“), ktoré sa týkajú prestupu sporiteľa z dôchodkového fondu do iného dôchodkového fondu spravovaného tou istou dôchodkovou správcovskou spoločnosťou (ďalej len „prestup medzi fondmi“), resp. oprávnenia sporiteľa určiť deň svojho prestupu medzi fondmi, ako aj v záujme zabezpečenia právnej istoty sporiteľov a dôchodkových správcovských spoločností v predmetnej oblasti, Národná banka Slovenska podľa § 1 ods. 3 písm. a) tretieho bodu v spojení s § 37 ods. 3 písm. d) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva toto stanovisko:

Podľa § 93 ods. 1 zákona (v znení účinnom od 1.1.2015) bude sporiteľovi umožnený prestup medzi fondmi na základe zmeny zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení (ďalej len „zmluva o sds“), pričom v zmysle novelizačných úprav vykonaných v zákone (zákonom č. 183/2014 Z. z.) dôjde v predmetnom ustanovení zákona k vypusteniu druhej vety - oprávnenia sporiteľa, ktorému dôchodkovú správcovskú spoločnosť určila Sociálna poisťovňa, určiť deň svojho prestupu medzi fondmi v žiadosti o prestup. Zároveň, sporiteľom podľa zákona bude aj fyzická osoba, ktorej dôchodkovú správcovskú spoločnosť určila Sociálna poisťovňa a takýto sporiteľ sa bude považovať za sporiteľa, ktorý uzatvoril zmluvu o sds (ako vyplýva z § 6 a 64 ods. 11 zákona v znení účinnom od 1.1.2015).

Podľa § 93 ods. 2 zákona (v znení účinnom od 1.1.2015) je dôchodková správcovská spoločnosť povinná vyhovieť žiadosti sporiteľa o zmenu dôchodkového fondu, ktorá nie je v rozpore s § 92 zákona. Z predmetného ustanovenia vyplýva úmysel zákonodarcu jednoznačne vyjadriť oprávnenie sporiteľa prestúpiť medzi fondmi (v prípade svojho záujmu) a zamedziť tak, aby bol sporiteľ v tejto otázke závislý od vôle dôchodkovej správcovskej spoločnosti, ako jednej zo strán zmluvy o sds, umožniť mu prestup medzi fondmi.

V zákone (v znení účinnom od 1.1.2015) absentuje explicitné vyjadrenie oprávnenia sporiteľa určiť deň svojho prestupu medzi fondmi. Nestotožňujeme sa však s možnou interpretáciou tejto skutočnosti spôsobom, podľa ktorého zákon prenecháva určenie dňa prestupu sporiteľa výlučne na dohodu zmluvných strán zmluvy o sds. Prestup medzi fondmi sa vykoná na základe zmeny zmluvy o sds, avšak musí byť pri ňom rešpektované právo sporiteľa, ktoré vyplýva z § 93 ods. 2 zákona (v znení účinnom od 1.1.2015). Z účelu tohto ustanovenia, ako aj z povinnosti dôchodkovej správcovskej spoločnosti vykonávať činnosť pri správe dôchodkového fondu v najlepšom záujme sporiteľov a v záujme ich ochrany

(podľa § 61 ods. 2 písm. a) zákona v znení účinnom od 1.1.2015) máme za to, že dôchodková správcovská spoločnosť nemá takú voľnú dispozíciu vo veci určenia dňa prestupu, pri ktorej by medzi dňom podania žiadosti o prestup a uskutočnením prestupu uplynula neodôvodnene dlhá doba. Takýmto konaním by mohlo dochádzať k mareniu výkonu práva sporiteľa podľa § 93 ods. 2 zákona (v znení účinnom od 1.1.2015), resp. k poškodzovaniu jeho záujmov, ktoré zákon chráni. Odôvodnená dispozícia s určením dňa prestupu zo strany dôchodkovej správcovskej spoločnosti (akceptovanie návrhu sporiteľa) sa môže, podľa nášho názoru, vykonať len v medziach práva sporiteľa podľa § 93 ods. 2 zákona (v znení účinnom od 1.1.2015). Uvedené znamená, že dôchodková správcovská spoločnosť môže odmietnuť návrh sporiteľa na prestup medzi fondmi v určený deň, len ak to neumožňujú opodstatnené prevádzkové dôvody na strane dôchodkovej správcovskej spoločnosti (napr. súvisiace so správou dôchodkových fondov, s plnením jej povinností vyplývajúcich zo zákona, alebo so špecifickými okolnosťami viažucimi sa na prestup sporiteľa medzi fondmi). Takéto dôvody, prípadne z nich vyplývajúce pravidlá pre určenie dňa prestupu, by mala mať dôchodková správcovská spoločnosť upravené v zmluve o sds, v obchodných podmienkach, prípadne v štatúte dôchodkového fondu (máme za to, že v zmysle § 61 ods. 2 písm. a) zákona (v znení účinnom od 1.1.2015) je v záujme sporiteľa, aby mal zabezpečenú právnu istotu ohľadom podmienok prestupu medzi fondmi, resp. ohľadom okolností, ktoré neumožňujú uskutočniť prestup medzi fondmi v deň, ktorý sporiteľ určil).

Toto stanovisko bolo konzultované s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.